

*Ђорђе Р. Оташевић**

(Институт за српски језик САНУ, Београд)

РЕЧНИК ДЕАНТРОПОНИМНИХ НЕОЛОГИЗАМА (1)

РЕЧНИЧКИ ЧЛАНАК

Неологизми нису разврстани по азбучном реду већ су груписани према антропонимима који су им у основи. Антропоними су сложени по азбучном реду.

Речнички чланак садржи највише пет целина: семантичку дефиницију, област, синониме, цитате и коментар.

ЦИТАТИ

Наводе се по два цитата за свако значење. Сви цитати су преузети с интернета. Због уштеде простора и прегледности наводи се само први део адресе (без *www.* или *https://*) који показује о којем се извору ради, док се остатак, који често заузима неколико редова, изоставља. Уз помоћ било којег претраживача лако се може наћи цео текст. Треба имати на уму да су очигледне словне грешке исправљене, као и да су у мањем броју текстова додавани дијакритички знаци. Након адресе наводи се година када је текст објављен. Понегде се није могло утврдити о којој се години ради.

УСЛОВНИ ЗНАЦИ

[...] изостављање дела текста

[„текст“] део текста, најчешће само једна реч, који је због изостављања дела текста премештен с места на коме се налазио како би реченица била коректна.

/ у цитираном тексту следећа реченица или стих су били у новом пасусу (реду).

* djordje.otasevic@isj.sanu.ac.rs.

АБАЗОВИЋ, Дритан

(Dritan Abazović, 1985-)

Црногорски политичар албанске националности. Доктор политичких наука. Председник је Грађанског покрета УРА (Уједињена реформска акција) од 2017. године. 2010. године објавио је књигу *Космополитска култура и глобална правда*. Од 2012. године члан је Парламента Црне Горе. Након парламентарних избора одржаних 2020. године изабран је за потпредседника Владе Црне Горе.

дританизација ж.р.

- ❶ дефиниција *процес којим се мења постојеће политичко и државно уређење како би се довело у склад с политичким ставовима црногорског политичара Дритана Абазовића и политичке организације чији је председник (побољшање односа Црне Горе и Србије, једнака права свих верских заједница, укључујући и Српску православу цркву, декриминализација државе и др.).*
- ❷ област ПОЛИТИКА.
- ❸ цитати Још нешто о „dritanizaciji“ / Vest da će Dritan Abazović, odnosno njegova koalicija, preuzeti kontrolu nad službama bezbednosti u Crnoj Gori, nakon pada tridesetogodišnjeg režima Mila Đukanovića, a koju je ovaj političar i jedan od pobednika tek okončanih izbora u susednoj državi, izneo u intervjuu za Danas, doprinosi utisku o ozbiljnosti njegovih namera da zaista pomeri i realno utiče na pozitivne procese ne samo u CG, već i da bude uzor hrabrosti i doslednosti u celom regionu (danas.rs, 1. 10. 2020); Нажалост, новоизабрани председник САД-а Џо Бајден долази прекасно да би спасио Црну Гору од дританизације, након које ће ваша држава ићи ка постепеној реинтеграцији са Србијом. На тој платформи су савезници Дритана Абазовића добили гласове (b92.net, 26. 11. 2020).

дританка ж.р.

- ❶ дефиниција *лежерна мушка фризура попут оне какву има црногорски политичар Дритан Абазовић.*
- ❷ област МОДА.

- ④ цитати Наредна 2021. година доноси занимљивије мушке него женске фризуре. [...] Коврцава коса ће се носити попут „дританке“, али и кратко ошишана изнад ушију и горе пуштена (magazin.novosti.rs, 31. 12. 2020), Svet se oprašta od legendarnog Dijega Armanda Maradone, a jednu zanimljivu poruku, o odlasku jednog od najvećih fudbalera svih vremena, ostavio je Dritan Abazović. Crnogorski političar je na svom Fejsbuk nalogu pisao o odlasku „najpoznatije dritanke“ na svetu (nedeljnik.rs, 25. 11. 2020).

дритановац м.р.

- ① дефиниција *присталица политике црногорског политичара Дритана Абазовића; члан политичке организације чији је Абазовић председник.*
- ② област ПОЛИТИКА.
- ④ цитати On smatra da će prva promena u Crnoj Gori biti ta da će Bošnjaci i Albanci izgubiti 90 odsto uticaja u institucijama, ali i da je Bajdenova osetljivost na takve stvari šansa da se sruše dritanovci (b92.net, 26. 11. 2020); Бајровић је у изјави црногорским медијима рекао да би нову америчку администрацију требало увјерити да „Мило није диктатор и да је то наратив који је створила прочетничка опозиција и дритановци“ (glassrpske.com, 27. 11. 2020).

АЛБАХАРИ, Давид

(1948-)

Српски писац јеврејског порекла. Пише романе и приче. Збирке приче: *Породично време* (1973), *Обичне приче* (1978), *Фрас у шути* (1984), *Сваке ноћи у другом граду* (2008) и др. Романи: *Судија Димитријевић* (1978), *Цинк* (1988), *Мамац* (1996), *Геџ и Мајер* (1998), *Контролни пункт* (2011) и др. Књиге есеја: *Преписивање света* (1997), *Терет* (2004) и *Дијаспора и друге ствари* (2008). За роман *Мамац* добио је НИН-ову награду 1996. године. Од 1994. године живи у Канади, али и даље пише и објављује на српском.

албахáријевскĭ, -ā, -ō

- ❶ дефиниција *који је карактеристичан за прозу српског писца Давида Албахарија, који је карактеристичан за Давида Албахарија, који се односи на његову прозу.*
- ❷ област књижевност.
- ❸ цитати Дело на фини, „албахаријевски“ начин преиспитује и ставља под лупу то пријатељство у којем се садржи колико везаност двојице мушкараца у професионалном и приватном животу, толико и константна несигурност, нелагода и неповерење (politika.rs, 22. 9. 2007); У таквој оптици, и имајући на уму албахаријевски поступак стварања титравих или лелујавих субјективности, није од пресудног значаја разрешавати недоумицу да ли је смрт снежног човека физичка или само симболичка (ikum.unilib.rs).
- ❹ коментар У говору је чешћи дугосилазни акценат.

албахáријевски прил.

- ❶ дефиниција *на начин карактеристичан за прозу Давида Албахарија, попут Давида Албахарија.*
- ❷ област књижевност.
- ❸ цитати Писац *Цинка* и *Мамца* овде ипак исписује у основи камерно и при том албахаријевски двосмислено штиво, које је могуће читати као накнадну одбрану изворно борхесовске вокације постмодернизма, али исто тако и као сатиру на лажни постмодернизам у српској књижевности, садржан у концептуалистичком празнословљу и јаловости (prosefest.rs, 2013); Истражни поступак [he] уствари водити неименоване фигуре које ће Сузани, преко наушне слушалице, диктирати питања која ће она потом прослеђивати осумњиченима, у дијалошким разменама које ће Владушић записивати у албахаријевски монолитним пасусима испрекиданим једино CAPS LOCKOM којим ће бити означавана имена ликова који примају и који задају питања (academia.edu).
- ❹ коментар У говору је чешћи дугосилазни акценат.

АНТОНИЋ, Слободан

(1959-)

Српски социолог, политиколог и политички аналитичар. На Филозофском факултету у Београду предаје општу социологију, теорије моћи и савремене политичке теорије. Био је главни уредник *Социолошког прегледа* (2006–2009) и председник Српског социолошког друштва (2009–2013). Један је од оснивача и уредника *Нове српске политичке мисли*. Објавио је двадесетак књига: *Србија између популизма и демократије* (1993), *Изазови историјске социологије* (1995), *Заробљена земља: Србија за владе Слободана Милошевића* (2002), *Гутање жаба* (2005), *Елита, грађанство и слаба држава: Србија после 2000* (2006), *Вајмарска Србија* (2008), *Вишијевска Србија* (2011), *Лоша бесконачност: прилози социологији српског друштва* (2012), *Демонтажа културе: прилози за социологију српског друштва* (2016) и др.

антонићевац м.р.

- ❶ дефиниција *присталица политичких ставова српског социолога, политиколога и политичког аналитичара Слободана Антонића, особа која дели политичке ставове изнете у Антонићевим текстовима, којој се ти ставови свиђају, који јој изгледају тачни и уверљиви.*
- ❷ област ПОЛИТИКА.
- ❸ цитати Тако и Antonićeenci pripadaju dvema grupama. Onoj koja itekako dobro zna šta i zašto i kako Antonić piše i priča i ona kojoj se jako sviđa, ali koja baš i ne zna šta i kako, jer ima slepu tačku. Koja je tu jer još nisu potpuno izašli iz naci ormara (blog.b92.net, 2015); A i da na sopstvenom primeru pokažem da čak ni mi, drugosrbijanci, nismo toliko zli, i zadržati, i antisrpski do koske, kako ovi antonićeenci i vukadinovićevci vole da konstruišu i podmeću (blog.b92.ha.rs, 2016).

антонићевскӣ, -ā, -ō

- ❶ дефиниција *који се односи на политичке ставове српског социолога, политиколога и политичког аналитичара Слободана Антонића, који је карактеристичан за његове текстове.*

- ② област ПОЛИТИКА.
- ④ цитати Naravno da je intervencija NATO, kojom je zaustavljena Miloševićeva soldateska u nameri da etnički očisti Kosovo ubijanjem, sakaćenjem, silovanjem, uništavanjem, progonom, nije bila „svetsko - srpski rat“, nego upravo zaustavljanje antonićevskih tenkovskih poremećaja u srbijanskim mozgovima. I naravno da nije bilo nikakvog egala u sukobu NATO i srbijanske vojske. Ali je bio mrtvih i bilo je užasnih razaranja, za šta su krivi Slobodan Milošević i njegovi antonićevski podržavatelji (novibeogradafera2.blogspot.com, 2014); Na tragu antonićevske analize, ali u smeru „kontradesno“ [...] da li Tadićeva socijaldemokratska opcija može hrabro da predvodi civilizacijski otpor protiv MMF i Svetske banke? (danas.rs, 2014).

АНТОНИЋЕВСКИ прил.

- ① дефиниција *на начин карактеристичан за српског социолога, политиколога и политичког аналитичара Слободана Антонића, попут Слободана Антонића.*
- ② област ПОЛИТИКА.
- ④ цитати Treba, međutim, dublje, antonićevski analizirati: „Milošević se sticajem okolnosti ili svojom hrabrošću, prvi suprotstavio NATO i SAD, tako da me ne bi iznenadilo da ga istorija upamti kao simbol bunta 'malih naroda'. Znae, iz sukoba 1999, koji je duhovito nazvan „svetsko - srpski rat“, Milošević je izašao, možda ne kao pobednik, ali sigurno ne ni kao gubitnik“, sledi Antonić nezaustavljivi tok, bujicu, štaviše, srpske političke misli (novibeogradafera2.blogspot.com, 2014); Kako možeš da izjednačiš Otpor i Obraz, to mi stvarno nije jasno. Jednu organizaciju koja se borila protiv apsolutizma i jednoumlja, izjednačavaš sa jednom fašističkom organizacijom koja promoviše nasilje nad manjinama i neistomišljenicima, sve lepo Antonićevski zamotano, pa kao fini su i to je sloboda govora (petioktobar.blog.rs, 2009).

БАЛАШЕВИЋ, Ђорђе

(1953–2021)

Југословенски и српски кантаутор. Музичку каријеру започео је 1977. године када се прикључио акустичарској групи „Жетва“. С групом „Рани мраз“, коју је основао следеће године, снимио је два албума: *Мојој мами уместо матурске слике у излогу* (1979) и *Одлази циркус* (1980).

Соло каријеру започиње 1982. године. Снимио је још десет албума: *Пуб* (1982), *Целовечерњи тхе Кид* (1983), *003* (1985), *Бездан* (1986), *Панта реи* (1988), *Три послератна друга* (1989), *Марим ја* (1991), *Један од оних живота* (1993), *Напоследку* (1996), *Деведесете* (2000), *Дневник старог момка* (2001) и *Рани мраз* (2004). Објавио је четири романа. Глумио је у више филмова и телевизијских серија.

балашевићевац м.р.

- ❶ дефиниција *особа која веома воли песме југословенског и српског кантаутора Ђорђа Балашевића, која је његов обожавалац.*
- ❷ област музика.
- ❸ синоними ђолетовац.
- ❹ цитати Ne znam koji nivo snobizma i usiljenog avangardluka bi bio potreban da se napravi bilo kakva lista novosadske muzike a da Balašević ne bude na njoj. Ja sam lečeni Balaševićovac. I isto kao i lečeni alkoholičari ili džankiji, jako mi je malo potrebno da dođavola odu godine skidanja. I priznajem da mesecima neprekidno nalazim zamerke i sprdam se sa današnjim Balaševićem i njegovim apologetama (verniciма?) a onda između dva kalifornijska pank klasika na raritenim vinilnim izdanjima u mojoj kolekciji, izvadim njegov prvi album *Pub*, stavim na gramofon i... Jebi ga! *Vidite li gde sam to sad? U kom sam doбу!* Ja znam svaki stih i svako njegovo uzimanje vazduha između reči, od *Žetve* do albuma „Jedan od onih života” (mojnovisad.com, 2018); Koncertu je prisustvovao i gradonačelnik Novog Sada Borislav Novaković, koji je pre početka koncerta rekao da 'kao ljuti roker' dugo nije mogao da svari Balaševića, sve dok nije čuo pesmu 'Noć kad sam preplivao Dunav', nakon čega je, kako je kazao, postao balaševićovac (blic.rs, 2004).

балашевићевскӣ, -а, -о

- ❶ дефиниција *који је карактеристичан за песме и, ређе, књиге југословенског и српског кантаутора Ђорђа Балашевића, који је карактеристичан за начин на који он своје песме изводи.*
- ❷ област музика.
- ❸ синоними ђолетовски, -а, -о.
- ❹ цитати Та његова поезија, та музика, ти молови, које је могао да отпева само он. Нико га није могао да имитира, јер су те песме имале балашевићевски мол, толико препознатљив и само њему својствен

(rtvbn.com, 2021); U duhu, koji je pomalo i „Balaševićevski“, ovaj autor evocira svoja sećanja na detinjstvo, obale Tise, široke vojvođanske ulice (okonas.info, 2017).

- ⑤ коментар Неологизам *ђолетовски*, -а, -о среће се првенствено у разговорном језику и на друштвеним мрежама.

балашевићевски прил.

- ① дефиниција *на начин карактеристичан за песме и, ређе, књиге југословенског и српског кантаутора Ђорђа Балашевића, као у Балашевићевим песмама и књигама, попут Ђорђа Балашевића.*
- ② област музика.
- ③ синоними *ђолетовски.*
- ④ цитати У разговору за један недељник Ненад Чанак је открио, што би се балашевићевски рекло, кога не воле (novosti.rs, 2015); Кажу ми да пишем – balaševićevski. Lagao bih kad bih rekao da mi to ne godi i ne hrani sujetu. A voleo bih da znam da pišem kao Kundera (moljac.net, 2020).
- ⑤ коментар Синоним *ђолетовски* је нераспрострањен.

ђолетовац м.р.

- ① дефиниција *особа која веома воли песме југословенског и српског кантаутора Ђорђа Балашевића, која је његов обожавалац.*
- ② област музика.
- ③ синоними *балашевићевац.*
- ④ цитати Iza mene je preko 35 godina đoletovskog staža, dvadesetak koncerata, mnoga prekrasna prijateljstva i neke neponovljive emocije... Njegove pjesme su me spojile sa mnogim prekrasnim ljudima koji misle i osjećaju jednako... Zahvaljujući tom posebnom čovjeku našli smo se mi isto tako posebni ljudi... Nekako nam se zadnjih godina dogodio Zvezdani bataljon... Skupina je to od tridesetak ljudi iz raznih gradova i raznih država sa ovih naših prostora... Kad smo se upoznali shvatili smo da se znamo oduvijek... Na svakom koncertu smo u prvom redu... Već to i Đole zna... I ono njegovo „Opet vi!!!“ svi vrlo dobro znamo kome je upućeno... Neponovljiv je osjećaj biti na Đoletovom koncertu, ali biti na koncertu sa tim ljudima, mojim Đoletovcima... (facebook.com, 2016); Jedna molba za sve moje Đoletovce... Lajkajte moju stranicu koja je posvećena mome gradu... Osim Đoleta, vaša ludica, jako voli i svoju Požegu i stoga je ova stranica posvećena upravo mojoj Požegi...

Jedan lajk od svakog od vas, ako može... I hvala... / Mater Vetru, dok je Nama NaS! (facebook.com, 2015).

- ⑤ коментар Неологизам *ђолетовац* среће се првенствено у разговорном језику и на друштвеним мрежама.

Ђолетовскӣ, -ā, -ō

- ① дефиниција *који је карактеристичан за песме и књиге југословенског и српског кантаутора Ђорђа Балашевића, који је карактеристичан за начин на који он своје песме изводи.*
- ② област музика.
- ③ синоними балашевићевски, -а, -о.
- ④ цитати Voleo bih da umem tako nešto da sročim, ali ne umem... [...] Ovo je citat iz Balaševićeve knjige... типично Ђолетовски... (forum.krstarica.com, 2007).
- ⑤ коментар Нераспрострањено.

Ђолетовски прил.

- ① дефиниција *на начин карактеристичан за песме и, ређе, књиге југословенског и српског кантаутора Ђорђа Балашевића, као у Балашевићевим песмама, попут Ђорђа Балашевића.*
- ② област музика.
- ③ синоними балашевићевски.
- ④ цитати A za salatu koju vam predlažem nećete baš doletovski slagati red slanine, red šunke, ali vrlo blizu (tandtkitchen.com, 2002); Prije nekoliko dana smo u grupi Đotovi, koja okuplja najveće fanove pokojnog Balaševića, postavili objavu u kojoj smo tražili da nam njegovi obožavatelji koji su ga poznavali ili barem jednom sreli opišu svoj doživljaj susreta. [...] Stalno ga nosim. I kad ga pogledam sve postaje doletovski - jednostavno i životno (idecor.vip, 2021).
- ⑤ коментар Неологизам *ђолетовски* среће се првенствено у разговорном језику и на друштвеним мрежама.